

GODNA PRACA – GODNA PŁACA

Komisja Krajowa NSZZ „Solidarność” w czerwcu przyjęła uchwałę, w której postanowiła rozpocząć kampanię „Godna praca - godna emerytura”. Celem kampanii jest podkreślenie, że praca bezpieczna i godziwie wynagradzana warunkuje godną emeryturę i ma bezpośredni wpływ na trwały rozwój gospodarczy. Pełne zatrudnienie powinno być celem polityki gospodarczej i społecznej władzy publicznej. Wspierając te działania, NSZZ „Solidarność” broni jednocześnie prawa każdego pracownika do godziwej płacy za pracę wykonywaną w bezpiecznych warunkach, w określonym ustawowo czasie z uwzględnieniem prawa do wypoczynku, szczególnie w niedziele i święta. Pod hasłami Godna praca – Godna emerytura – Godne życie 29 sierpnia w Warszawie NSZZ „Solidarność” organizuje ogólnopolską manifestację.

Zarabiamy za mało

Zdaniem NSZZ „Solidarność” systematyczna podwyżka dochodów jest niezbędna, gdyż wynagrodzenie w Polsce nie zawsze wystarcza nawet na własne utrzymanie pracownika.

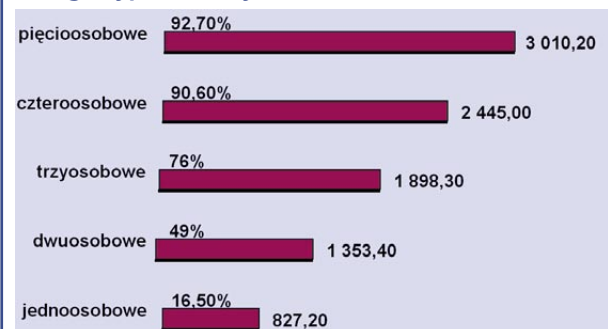
W artykule 4 Europejskiej Karty Społecznej z 1961 r. zapisano prawo do godziwego wynagrodzenia za pracę. Próbę określenia poziomu płacy godziwej podjął Komitet Niezależnych Ekspertów Rady Europy. Komitet ten uznał, że punktem wyjścia do określenia poziomu tej płacy powinna być płaca przeciętna. Zdaniem ekspertów wynagrodzenie godziwe powinno kształtować się na poziomie 68 proc. płacy przeciętnej w danym kraju. Polska ratyfikowała artykuł 4 Europejskiej Karty Społecznej z pominięciem ustępu 1, dotyczącego właśnie prawa do wynagrodzenia godziwego - gwarancje polskiego ustawodawstwa skupiają się na określeniu wynagrodzenia minimalnego, co nie oznacza godziwego.

Ciągłe dzieli nas zbyt duży dystans od poziomu realnych wynagrodzeń w większości krajów Unii Europejskiej. Natomiast zarobki ponad 65 proc. Polaków nie przekraczają średniej płacy.

Minimum Socjalne

W Polsce minimum socjalne szacowane jest przez Instytut Pracy i Spraw Socjalnych od 1981 r. na podstawie uchwały Rady Ministrów. IPISS ustala wartość koszyka minimum socjalnego oddzielnie dla 6-ciu typów pracowniczych gospodarstw domowych (od rodziny 1-osobowej do 5-osobowej) oraz 2 typów gospodarstw emeryckich (1- i 2-osobowych). Koszyk minimum socjalnego określony jest ilościowo (minimalna ilość danych dóbr i usług według norm zużycia, zalecanych przez naukowców) i wartościowo (koszt nabycia danych ilości dóbr i usług). W ten sposób otrzymujemy obraz niezbędnych kosztów utrzymania gospodarstw domowych na poziomie standardu minimum socjalnego.

Odsetek pracowników zarabiających poniżej minimum socjalnego oraz wysokość minimum socjalnego dla danego typu rodziny w 2005 r. (kwota netto)

„Analiza minimalnego wynagrodzenia za pracę” Zofia Jacukowicz, Warszawa 2007

Większość Polaków stać na utrzymanie rodziny zaledwie, dwuosobowej. 16,5 proc. zatrudnionych zarabia poniżej minimum socjalnego

na 1 osobę. Narusza to sam sens pracy zawodowej, która powinna zawsze zapewniać środki na godziwe utrzymanie. (prof. J. Meller)

Rozpiętość płac w Polsce

Systematyczny wzrost wynagrodzeń powinien dotyczyć wszystkich grup zawodowych zmniejszając rozwarstwienie społeczne.

„Charakterystyczną cechą obecnych rozpiętości płac w Polsce jest bardzo duża komasacja wynagrodzeń w niskich przedziałach zarobkowych poczynając od minimalnego wynagrodzenia do kwoty mieszczącej się w granicach 70 – 80 proc. płacy przeciętnej” (prof. Zofia Jacukowicz)

„Wysokie wynagrodzenie ma w Polsce zaledwie 7 proc. zatrudnionych, a ich zarobek zapewnia dostatni poziom życia i pozwala na oszczędności” (Analiza minimalnego wynagrodzenia za pracę, Zofia Jacukowicz, IPISS Warszawa 2007)

Wg HAY Group wynagrodzenia członków zarządów (płaca zasadnicza plus roczne premie i inne bonusy) dużych prywatnych firm w Polsce są na poziomie Niemiec, gdzie menadżerowie zarabiają najlepiej w Europie.

Po uwzględnieniu różnic siły nabywczej zarobki polskich menadżerów mogą być nawet większe niż w Niemczech.

Polska jest na drugim miejscu w UE pod względem rozpiętości płac. Wyrzecz nas tylko Portugalia.

Niskie Płace Barierą Rozwoju Polski

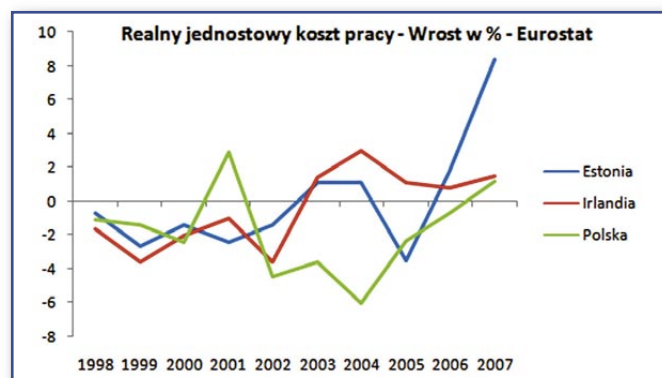
Badania GfK Polonia wskazują, że 28,6 proc. pracowników otrzymało w ciągu roku do 50 zł podwyżki.

Jak podał GUS w 2007 r. wyniki finansowe oraz podstawowe wskaźniki ekonomiczne badanych przedsiębiorstw kształtowały się korzystniej niż przed rokiem.

	2006	2007
Wyniki finansowe brutto	86,3 mld	106,6 mld
Wyniki finansowe netto	69,8 mld	88,1 mld

Dynamika kosztów pracy nie przeszkadza przedsiębiorstwom w osiągnięciu zysków

Wynik finansowy netto przedsiębiorstw w finansowych w sektorze prywatnym wzrósł w 2007 r. o 26 proc. i osiągnął wartość 75,4 mld zł.

„Solidarność” dla rodziny

W Deklaracji programowej NSZZ „Solidarność” opowiada się za prorodzinną polityką państwa, opartą na prorodzinnym systemie podatkowym, odpowiedniej polityce mieszkaniowej prowadzącej do realizacji prawa do mieszkania dla każdej rodziny oraz świadczeniach socjalnych dla rodzin najuboższych. Działania na rzecz wzrostu wynagrodzeń i poprawy warunków pracy służą powstrzymaniu emigracji zarobkowej, która osłabia więzi rodzinne. Działania władz publicznych i przedsiębiorców powinny ułatwiać pogodzenie życia rodzinnego i pracy zawodowej.

Godna praca dla wszystkich

Parlament Europejski wezwał państwa członkowskie do działań w kierunku uczynienia godnej pracy stałą się priorytetem ich polityki społeczno-gospodarczej poprzez szczególne położenie nacisku na tworzenie:

- miejsc pracy o dobrej jakości,
- poszanowanie podstawowych praw pracowników wszystkich kategorii,
- zwiększenie ochrony socjalnej oraz promowanie dialogu społecznego.

Celem norm prawa pracy powinno być stworzenie warunków do osiągnięcia satysfakcji przez pracowników oraz do ich samorealizacji dzięki pracy zarobkowej, gdyż prowadzi to do osiągnięcia głównego zamierzenia społecznej gospodarki rynkowej, jakim jest równomierny podział dobrodziejstw wzrostu gospodarczego w społeczeństwie.

Gospodarka rynkowa daje szansę zaspokojenia potrzeb indywidualnych i społecznych, jednak wolny rynek pogłębia nierówności i wymaga stworzenia reguł, które zagwarantują sprawiedliwy podział dóbr i usług konieczny dla harmonijnego wzrostu ekonomicznego i społecznego.

Światowa agenda zainicjowana przez MOP ma służyć redukcji do 2015 r., co najmniej o połowę liczby 1,2 miliarda osób na świecie żyjących w ubóstwie.

Jej autorzy uważają, że jedynym sposobem osiągnięcia tego celu jest rozpowszechnienie standardu pracy godnej, czyli zapewnienie ludziom możliwości pracy w warunkach równości, bezpieczeństwa i poszanowania godności. Wykonywanie pracy w godnych warunkach wpływa na poprawę produktywności.

Elastyczny rynek pracy

Polski model flexicurity połączenie bezpieczeństwa w zatrudnieniu i elastyczności powinien bardziej chronić pracownika i ułatwić mu znalezienie kolejnej pracy.

W polskim prawie istnieją elastyczne rozwiązania, z których mogą skorzystać pracodawcy np. telepraca, równoważny system pracy, umowy cywilnoprawne. Patologie w elastyczności – zawieranie umów na czas określony na 20 lat z powodu dwutygodniowego okresu wypowiedzenia, poza rynkiem pracy: uwarunkowania historyczne, zmiana systemu gospodarczego, doganianie silniejszych, brak dobrze zorganizowanego systemu podnoszenia kwalifikacji i zmiany zawodu oraz problemy zdrowotne pracowników i ich rodzin.

Zapewnienie odpowiedniego programu szkoleń zapobiega dekapitalizacji umiejętności lub też pozwala wytyczyć nowe kierunki w karierze, co z kolei może przyczynić się do redukcji zjawiska „wypychania” starszych pracowników na wcześniejsze emerytury

Podnoszenie kwalifikacji pracowników

Pracownicy potrzebują aktywnej polityki rynku pracy, która inwestuje w ludzi poprzez dostosowanie systemów kształcenia i szkolenia do potrzeb indywidualnych i rynku pracy oraz rozwija i promuje kształcenie ustawiczne.

Stałe podnoszenie kwalifikacji zawodowych to konieczność wynikająca ze zmian zachodzących na rynku pracy, związanych szczególnie z migracją przedsiębiorstw, przepływem pracowników, a także rozwojem nowoczesnych technologii. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników - wspierane nie tylko przez państwo, ale także przez pracodawców - wpływa na zmniejszenie bezrobocia, ograniczenie emigracji zarobkowej, a także w perspektywie zwiększa konkurencyjność gospodarki.

Nie wydajemy za dużo

Struktura wydatków publicznych w Polsce nie różni się zasadniczo od „średniej” struktury w UE.

W państwach UE – 15 przeciętny rozmiar wydatków publicznych zwiększył się z 35 proc. PKB w 1960 r. do 55 proc. PKB w 1993r. Pozytywnym skutkiem było ograniczenie nierówności społecznych i złagodzenie cyklu koniunkturalnego (K. Polarczyk)

W Polsce rozmiar wydatków publicznych spadł z 56 proc. PKB w 1993 r. do 43 proc. w 2006r.

W krajach UE-15 w tym samym okresie zmniejszył się z 55 proc. do 47 proc. PKB. Jednak w Polsce nadal istnieją poważne nierówności społeczne.

Wydatki publiczne w Polsce są na poziomie średniej UE, ale czy są dobrze wydawane? Z lutowego raportu KE wynika, że zagrożonych proc. dzieci biedą, mimo posiadania stałego zatrudnienia, jest 13 proc. dorosłych Polaków. Ubóstwo grozi aż 22 żyjących w polskich rodzinach, gdzie przynajmniej jedno z rodziców ma pracę, i to mimo korzystania ze świadczeń społecznych. To najwyższy wskaźnik w całej Unii Europejskiej.

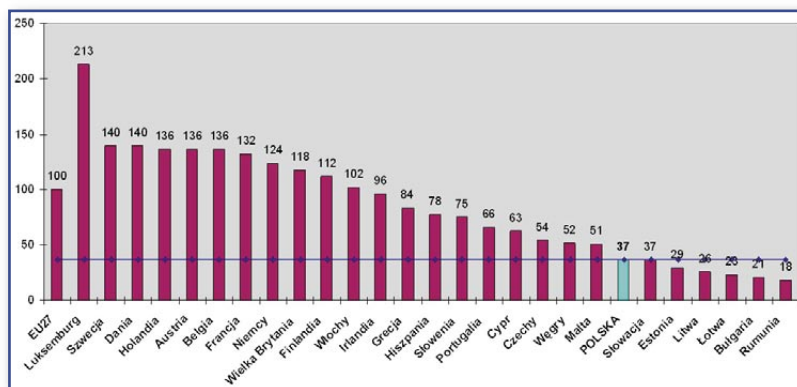
Wydatki na świadczenia społeczne w UE w 2005 r.

Średnia UE - 27,2 proc. PKB

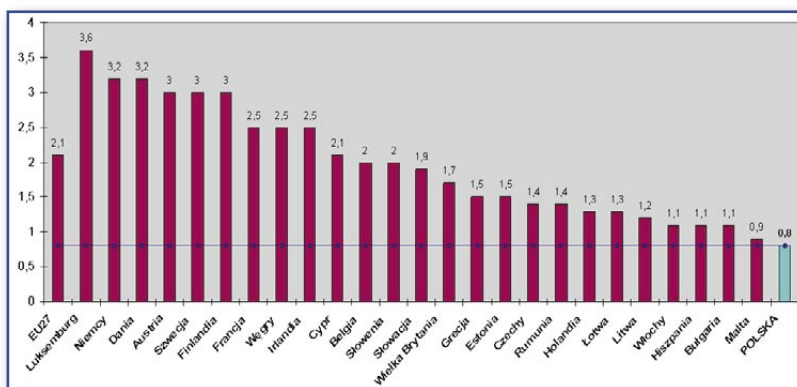
Polska - 19,6 proc. PKB

Różnice te odzwierciedlają różnice w standardach życia, ale także świadczą o różnorodności krajowych systemów zabezpieczeń społecznych oraz o demograficznych, gospodarczych, społecznych i instytucjonalnych cechach charakterystycznych dla każdego z krajów.

Wydatki społeczne w krajach UE według parytetu siły nabywczej w 2005 r.

Wydatki na zasiłki rodzinne jako % PKB w 2005 r.

Dochody gospodarstw domowych rosną wolniej niż PKB, to znaczy wytworzone zasoby, a także wolniej niż popyt krajowy. W latach 1995- 2005 wartość realna PKB wzrosła o 38,7 proc., popytu krajowego o 53,4 proc. a dochodu gospodarstw domowych jedynie o 29 proc. (GUS). W 2007 r., popyt gospodarstw domowych podniósł się o 5,2 proc., podczas gdy ich dochody wzrosły zaledwie o 3,7 proc.